

θέμα διδακτορικής διατριβής:

Λαογραφικές Προσεγγίσεις στον Μοναστικό Βίο:

Η Γυναικεία Αδελφότητα της Ιεράς Μονής Παντοκράτορος ΤΑΩ Πεντέλης.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το αντικείμενο έρευνας της προτεινόμενης διδακτορικής διατριβής είναι η αποτύπωση και η ανάλυση του Ελληνορθόδοξου Μοναστικού Βίου, όπως αυτός αναπτύσσεται σε έναν «Ιερό Τόπο». Ως ερευνητική περίπτωση θα μελετηθεί η Γυναικεία Κοινοβιακή Αδελφότητα της Ιεράς Μονής Παντοκράτορος ΤΑΩ Πεντέλης.

Το ερευνητικό πλαίσιο της διατριβής οριοθετείται χρονικά από τις αρχές της δεκαετίας του '60, (επαναλειτουργία της Μονής από γυναικεία κοινοβιακή αδελφότητα 11 μοναζουσών) έως σήμερα. Ως κύριος ερευνητικός άξονας προτείνεται η λαογραφική μελέτη του βίου των Μοναζουσών στους κύκλους του χρόνου, της ζωής και της λατρείας, ο μοναστικός τους, δηλαδή, βίος, ο οποίος διερευνάται σε συνάρτηση με την ιερότητα του τόπου της Ιεράς Μονής Παντοκράτορος ΤΑΩ Πεντέλης, όπου ζουν. Η έρευνα επίσης θα επεκταθεί στα διακονήματα, τις σχέσεις, αλλά και τις ποικίλες δραστηριότητες που αναπτύσσει η Αδελφότητα τόσο σε πλαίσιο ιερό (πνευματικοί πατέρες, ιερωμένοι, έτερες μοναστικές αδελφότητες) όσο και σε κοσμικό πλαίσιο (προσκυνητές και θρησκευτικοί τουρίστες, δωρητές, αφιερωτές και άτομα που βοηθούν λειτουργικά τη Μονή, θρησκευτικά και πολιτιστικά σωματεία), σε μία προσπάθεια αποτύπωσης και ερμηνείας της σχέσης μεταξύ μοναστικής κοινότητας και ευρύτερου κοινωνικού περιγύρου, όπως αναδύεται από την ανάλυση της συγκεκριμένης περίπτωσης.

Το ερευνητικό ερώτημα που τίθεται στη διατριβή είναι, αν και κατά πόσον η λαογραφική πρωτίστως και διεπιστημονική γενικότερα, μελέτη του μοναστικού βίου της συγκεκριμένης ελληνορθόδοξης αδελφότητας ως μελέτη περίπτωσης μπορεί να αναδείξει πνευματικές και κοινωνικές θεωρήσεις και πρακτικές, ως αποτέλεσμα της αλληλεπίδρασης των μοναχών και των σχέσεών τους με άλλες πνευματικές και

κοσμικές κοινότητες. Σκοπός της διατριβής είναι η συγχρονική λαογραφική προσέγγιση του μοναστικού βίου της συγκεκριμένης κοινοβιακής κοινότητας, ο οποίος αναπτύσσεται σήμερα σε έναν «Ιερό Τόπο» με μακράιωνη ιστορία και προφορική παράδοση. Στόχοι της διατριβής είναι η αποτύπωση και η ανάλυση όλων των παραμέτρων που διέπουν τη ζωή της Μονής ως κοινότητας στις κοινωνικές, πνευματικές, υλικές και πολιτιστικές εκφάνσεις της, καθώς επίσης και το πώς η Αδελφότητα επηρεάζει αλλά και επηρεάζεται από τον κοσμικό της περίγυρο.

Η διατριβή θα βασιστεί στις μεθόδους που χρησιμοποιούνται σήμερα στην επιστήμη της λαογραφίας και βασίζονται στις διεπιστημονικές προσεγγίσεις και ανταλλαγές. Συγκεκριμένα, θα χρησιμοποιηθούν οι ακόλουθες μεθοδολογικές προσεγγίσεις: συστηματική επιτόπια εθνογραφική έρευνα με συμμετοχική παρατήρηση, συνεντεύξεις τυποποιημένες (ημιδομημένες) και μη-τυποποιημένες (αφηγήσεις ζωής, ελεύθερες συζητήσεις), βιβλιογραφική προσέγγιση με λεπτομερή χρήση ελληνόγλωσσης και ξενόγλωσσης βιβλιογραφίας, σε τομείς όπως η θρησκευτική λαογραφία, οι μοναστικές σπουδές, η ανθρωπολογία του φύλου και η δογματική και λειτουργική θεολογία, αρχειακή προσέγγιση μέσω της έρευνας αρχείων με σκοπό τη μελέτη, όσον αφορά την ιστορική πορεία της Μονής.

λέξεις κλειδιά:

Ιερά Μονή Παντοκράτορος ΤΑΩ Πεντέλης, μοναστικός βίος, μοναχισμός, ελληνορθόδοξος μοναχισμός, γυναικεία μοναστική αδελφότητα, ιερός τόπος, θρησκευτική λαογραφία, μοναστικές σπουδές.